

РЕШЕНИЕ

№ 830

гр. Варна, 13.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 34 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Магдалена Давидова Янева

при участието на секретаря Илияна Илк. Илиева
като разгледа докладваното от Магдалена Давидова Янева Гражданско дело
№ 20223110110306 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по искова молба на М. М. Д. срещу М. М. Д., с която е предявен иск с правно основание чл. 30, ал. 1 ЗН за възстановяване на запазената част на ищцата от наследството на М. Д. Д., б.ж. на с. Е., поч. на ****г., чрез намаляване извършеното от него в полза на ответника дарствено разпореждане на недвижим имот, представляващ жилище-апартамент с идентификатор 27125.501.50.1.1, находящ се в с. Е., ул. „****“, с площ от 70.77 кв.м. по документ за собственост, състоящ се от входно антре, кухненски бокс, столова, дневна и тераса, а фактически от четири стаи, сервизно помещение, кухня и тераса, при съседни самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж – няма, под обекта – имот с идентификатор 27125.501.50.1.3, над обекта - имот с идентификатор 27125.501.50.1.2, до размера на запазените й част от наследството.

Твърди се в исковата молба, че ищцата е наследник по закон на М. Д. Д., починал на ****г., който приживе, заедно със съпругата си А.Ю. Д., са дарили на ответника М. Д. процесния имот, която сделка е обективизирана в нотариален акт № 152/2011г. Счита, че с извършеното дарение е накърнена запазената част от наследството на баща й, който не е притежавал друго имущество към момента на откриване на наследството. С оглед изложеното и сезира съда с искане за възстановяване на запазената й част от наследството чрез намаляване на извършеното в полза на ответника дарение.

В срока по чл. 131 ГПК, ответникът М. М. Д. депозира отговор на исковата молба, в който изразява становище за неоснователност на иска. На оспорва, че страните, заедно с А.Ю. Д. са наследници по закон на М. Д. Д.. Оспорва обаче с извършеното в негова полза дарение да е накърнена запазената част от наследството на М. Д. Д., като в тази връзка твърди, че родителите им, с договор за дарение, оформен в нотариален акт № 10/2013г. са

дали на ищцата втория етаж от жилищната сграда, находяща се в с. Е., ул. „****“, № 20. Твърди, че подарените от родителите им имоти са напълно равностойни, като същите се намират, в една и съща жилищна сграда и в този смисъл счита, не е налице накърняване на запазената ѝ част от наследството на баща им. Извън горното излага, че запазената част на наследството е в размер на $\frac{1}{4}$ от половината имущество, а не $\frac{1}{3}$. С оглед изложеното моли за отхвърляне на иска.

По реда на чл. 143 ГПК ищцата е въдела следните фактически твърдения: през 1997г. прилежащата към ет. 1 тераса е усвоена като са изградени още две помещения на първия етаж, по който начин площта на жилищната част е по-голяма в сравнения на дарения ѝ етаж 2 от къщата. Наред с това се твърди, че подарения на ответника имот не е равностоеен с дарения такъв на ищцата, доколкото този на ответника е бил изцяло завършен, за разлика от нейния, като за превеждането му в състояние годно за живеене ищцата е извършила следните допълнителни дейности: доставка и монтаж на фаянс и теракот, монтиране на нови подови настилки, включително ламинат и теракот, направа на кухня и обзавеждане на етаж. Наред с това се твърди, че родителите на страните са дали на ответника 3800 лева през 2000г. за закупуване на лек автомобил Рено и 5000 лева през 2007г.-2008г. за закупуване на лек автомобил Тойота. Ответникът е надарен и със сумата от 7000 лева, която родителите на страните са му оставили през 1990г. при заминаването си в Турция, като с част от тази сума е заплатено остъпеното право на стореж и замята, в която е изградена сградата. С оглед всичко изложено и считайки, че е накърнена запазената ѝ част от наследството на баща ѝ моли за намаляване на дарственото разпореждане, извършено в полза на ответника.

Ответникът с молба от 05.12.2022г. не оспорва, че родителите му, при заминаването си в Турция, са оставили на техни съседи сума, с част от която е заплатено остъпеното право на строеж в размер на 1890 лева и подобренията и трайните насаждения в размер на 1792.36 лева. Не оспорва, че друга част от сумата, по време на отбиването на военната си служба, е ползвал за храна, дрехи, разходи за транспорт. Твърди обаче сочената от ищцата сума да е завишена, като същата не е използвана изцяло и родителите му след прибирането си от Турция са разполагали с нея.

Сочи, че след като се уволнил – в края на 1990г., къщата е била на основи и е завършена до 1994г. – изпълнен покрив, стаи на мазилка, поставена дървена дограма. Твърди, че самото изграждане е извършено от баща му и от него. Не оспорва, че през 1997г. са изградени две стаи към първи етаж, като сочи, че това е сторено от него и от съпругата му. През 1999г. е прехвърлил собствеността върху изградената къща на родителите си, но извън предмета на сделката сочи да са останали тези две стаи, поради което и поддържа, че те са останали негова собственост и не са били предмет на дарението. Дори обаче горното да не бъде възприето, счита че при определяне на наследствената маса следва да бъде взета предвид и площта на терасата на втория етаж (над двете стаи). Оспорва родителите да са му предоставяли средства за закупуване на леки автомобил, като твърди същите да са закупени с лични негови средства, придобити в резултат на упражнявана трудова дейност освен в

страната, така и в Румъния и Полша.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото, съдът приема за установено **от фактическа страна** следното:

Видно от приложеното на л. 17 от делото удостоверение за наследници на М. Д. Д., поч. на *****Г., че същият е оставил за наследници по закон А.Ю. Д. – съпруга, М. М. Д. – син и М. М. Д. - дъщеря.

С договор № 5 от 23.02.1990г. (л. 130), сключен между ИК на ОБНС *** и М. М. Д. (удостоверение за идентичност на лице с различни имена – л. 133), на последния е отстъпено право на строеж върху държавен парцел № XXI, кв. 630, находяща се в с. Е., за сумата от 1890 лева, като наред с това е заплатена и сумата от 1792.36 лева за подобрения и трайни насаждения и които суми, видно от приложените на л. 131 разплащателни документи са заплатени от ответника. В съдебно заседание на 08.02.2023г., между страните е прието за безспорно установено и ненуждаещо се от доказване, че сумата вложена за закупуване правото на строеж е предоставена на ответника от неговите родители.

Представено по делото е и разрешение за строеж от 10.05.1990г. на жилищна сграда в горния имот.

В съдебно заседание на 08.02.2023г., между страните е прието за безспорно установено и ненуждаещо се от доказване, че през 1997г. допълнително към първи етаж на къщата са изградени още две помещения.

Видно от приложеното на л. 108 заверено от страната копие на нотариален акт № 160, том I, рег. № 2397, дело № 164/1999г., че на 27.04.1999г., М. М. Д. е продал на М. Д. Д. жилищна сграда, находяща се в с. Е., ул. „****“, № 20, построена върху държавна земя и която жилищна сграда се състои от приземен и два жилищни етажа, всеки от по 77 кв.м., а именно: приземен етаж състоящ се от антре, две складови помещения, коридор, гараж и тоалет; първи жилищен етаж, състоящ се от входно антре, кухненски бокс, тоалет, столова, дневна и тераса; втори жилищен етаж, състоящ се от входно антре, три спални, баня, тоалет и тераса, за сумата от 1 973 700 лева, в какъвто размер е и данъчната оценка на имота.

С договор за покупко-продажба от 21.02.2007г., сключен между Община *** и М. М. Д., последният е закупил УПИ Х-89 по регулационния план на с. Е., ул. „****“, № 20, с площ от 648.84 кв.м., като е заплатил сумата от 7621.93 лева, включваща продажна цена, режийни разноски, местни данъци и такси и хонорар на лицензиран оценител (л. 109-110).

С договор от 09.09.2011г., обективиран в нотариален акт № 131, том III, рег. № 7742, дело № 480/2011г., на нотариус Жана Колева, М. Д. Д. и А.Ю. Д. са дарили на М. М. Д. собствения си, придобит в режим на съпругеска имуществена общност имот, представляващ първи етаж от жилищна сграда, цялата състояща се от приземен и два жилищни етажа, находяща се в с. Е., община ***, с административен адрес ул. „****“, № 20, изградена в собствено на М. М. Д. дворно място, съставляващо УПИ Х-89, в кв. 13 по плана на селото, със застроена площ на етажа 77.00 кв.м., състоящ се от входно антре, кухненски бокс, тоалет, столова, дневна и тераса (л. 8-9).

С договор от 03.12.2013г., обективиран в нотариален акт № 10, том IV, рег. № 8596, дело № 537/2013г., на нотариус Александър Ганчев, М. Д. Д. и А.Ю. Д. са дарили на М. М. Д. собствения си, придобит в режим на съпружеска имуществена общност имот, представляващ втори етаж от жилищна сграда, цялата състояща се от приземен и два жилищни етажа, находяща се в с. Е., община ***, с административен адрес ул. „****“, № 20, изградена в собствено на М. М. Д. дворно място, съставляващо УПИ Х-89, в кв. 13 по плана на селото, със застроена площ на етажа 77.00 кв.м., състоящ се от входно антре, три стаи, баня, тоалет и тераса (л. 8-9).

С договор от 12.10.2016г., обективиран в нотариален акт № 37, том IV, рег. № 6846, дело № 565/2016г., на нотариус Александър Ганчев, М. Д. Д. и А.Ю. Д. са продали на М. М. Д. собствения си, придобит в режим на съпружеска имуществена общност имот, представляващ приземен етаж от жилищна сграда, находяща се в с. Е., община ***, с административен адрес ул. „****“, № 20, със застроена площ на етажа 64.80.00 кв.м., състоящ се от антре, две помещения и коридор, както и гараж, находящ се приземния етаж, със застроена площ от 32.11 кв.м., за сумата от 4000 лева (л. 111).

Представен от ответника е и сключения от последния договор от 03.11.2014г. за лизинг на лек автомобил Тойота Аурис, както и фактури за заплатени от М. Д. лизингови вноски (л. 115-121).

Приобщени към доказателствения материал по делото са и сключения от ответника договори за посредничество от 26.09.2005г. и 05.07.2012г. за работа на кораб, респ. в чужбина, както и трудов договор 07.11.2012г. (л. 122.128).

За доказване извършването на довършителни дейности в подарения на ищцата имот, последната е представила фактури за закупена кухненска мивка и ВиК материали на 17.01.2017г. (л. 74, 75 и 76), бойлер на 21.09.2015г. (л. 75), моноблок и умивалник на 16.02.2010г., мебели през 2010г. и 2015г., материали от магазин „Алати“ на 22.03.2010г. Представени са и гаранционни карти за закупена техника.

По делото е допусната съдебно-техническа експертиза (л. 84-89), в заключението по която вещото лице сочи, че стойността на етаж едно към *****г. е в размер на 59 000 лева, каквато е и определената оценка на втори етаж, към същата дата.

С оглед предприетото оспорване на заключението, по делото е допусната тричленна съдебно-техническа експертиза. В заключението си вещите лица сочат, че стойността на първи етаж, към момента на откриване на наследството възлиза в размер на 56 100 лева, съобразно помещенията, описани в нотариалния акт и в размер на 75 600 лева – при съобразяване на допълнително изградените две помещения и коридор.

Що се отнася до втори етаж, вещите лица са дали оценка в няколко варианта: 60 300 лева – стойност на имота без площта на терасата и в състоянието към момента на огледа; 43 100 лева – без площта на терасата и без довършителни дейности по боядисване, поставяне на подови настилки, санитарни прибори, ел.уреди, отоплителни тела и инсталации, вентилация; 70 500 лева – с включена площ на терасата и в състоянието към

момента на огледа и 50 300 лева – с включена площ на терасата и без посочените по-горе довършителни дейности. В заключението е посочено, че входното антре, кухненският бокс, терасата са с поставен теракот, като в дневната и спалнята подовата настилка е от ламиниран паркет, стените в посочените помещения са с латекс, а в банята-тоалет е поставен фаянс.

Събрани в хода на производството са и гласни доказателства, чрез водените от ищцата свидетели Тодора А. Стефанова и Алит Вейсел Билял.

В показанията си свидетелката Стефанова излага, че при заминаването си в Турция през 1989г., родителите на страните оставили на свидетелката сумата от 7 000 лева, с която ответникът да задоволява потребностите си по време на отбиване на военната си служба и периоди на ползвани отпуски. С тази сума свидетелката излага, че е заплатена и стойността на отстъпеното право на строеж. Сочи, че къщата е изградена след като родителите на страните се върнали от Турция, като в строежа са участвали както бащата на страните, така и тяхната майка и ищцата, която приготвяла обяд за работещите. Първият етаж на къщата бил напълно завършен към 1994г., когато ответникът сключил граждански брак. Вторият етаж бил етаж бил с поставена дограма, като свидетелката предполага, че той е завършен от М.. Излага, че от майката на страните знае, че родителите са дали на М. 3800 лева за закупуване на лек автомобил „Рено“, както и са заплатили първата вноска за друг лек автомобил в размер на 5000 лева.

И свидетелят Билял излага, че в строежа на къщата са участвали родителите на страните и Меферат. Първият етаж на къщата бил напълно завършен и обзаведен към 1994г., когато ответникът сключил граждански брак. Вторият етаж бил само с дограма и врати, измазан на груба мазилка, с поставена ел.инсталация и ВиК такава, която била затапена. Етажът бил завършен от М.. И този свидетел излага, че знае от родителите на страните, че същите са дали 7000 лева на свидетелката Стефанова, когато са заминавали за Турция и които били предназначени за ответника. Също по данни на родителите на страните знае, че те за закупили на Мердит Д. лек автомобил Рено, като са дали сумата от 3800 лева и са платили първата вноска за друг лек автомобил.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните **правни изводи**:

Наследодателят е свободен да се разпорежда с притежаваното от него имущество в полза на едно или друго лице, но със завещателни разпореждания или чрез дарение същият не може да накърнява запазената част на наследниците (чл. 28, ал. 1, вр. чл. 29 ЗН). В противен случай, законът позволява на тези от тях, които имат право на запазена част да искат намаляването им до размера, необходим за нейното допълване.

Искът по чл. 30 ЗН може да бъде предявен от наследниците, призовани към наследяване по откритото наследство, каквато е ищцата М. М. Д.. Следователно, тя е активно легитимирана да иска възстановяване на запазената си част.

Запазената част на ищцата от наследството на М. Д. Д., определена по реда на чл. 29,

ал. 1 ЗН е 1/4 ид.ч., тъй като от представеното удостоверение за наследници се установи, че наследодателят на страните е оставил преживяла съпруга и низходящи – ищцата М. Д. и ответникът М. Д.. Или, размерът на запазената им част е общо 3/4 от имуществото му - по равна част за всеки един нисходящ и съпругата, респективно разполагаемата част е 1/4 ид.ч. За да се определи също така разполагаемата част, както и размерът на запазена част на низходящия, следва да се образува **наследствена маса от всички притежавани от наследодателя към момента на смъртта му имоти**, като **се извадят задълженията и увеличението** на наследството по чл. 12, ал. 2 ЗН **и се прибавят даренията**, с изключение на обичайните такива /чл. 31 ЗН/.

По делото не се установи, а и не се твърди, наследодателят на страните да е имал свободно имущество, което не е предмет на процесните дарствени разпореждания.

Не са налице твърдения за задължения и увеличения на наследството по чл. 12, ал. 2 ЗН, които да намалят/увеличената стойностно формираната по горното правило наследствена маса.

Следователно, следва да се пристъпи към прибавяне на 1/2 ид.ч. от стойността на имотите, предмет на даренията, доколкото между страните не е спорно, че първи и втори етаж от жилищната сграда са придобити от М. Д. Д. в режим на съпругеска имуществена общност. Това е така, доколкото правилата за формиране на наследствената маса изискват включване в нея на всички имуществени права, които наследодателят би притежавал към момента на смъртта си, ако не беше извършвал дарения на същите. Дарените недвижими имоти се оценяват към момента на откриване на наследството при отчитане положението им по време на подаряването.

От анализа на събраните по делото доказателства, разясненията на вещите лица по тройната съдебно-техническа експертиза, съдът намира, че при определяне стойността на първи етаж от къщата следва да бъдат включени и допълнително двете помещения, като доводите на ответника, че същите са еднолична негова собственост останаха недоказани. Така към датата на откриване на наследството стойността на това имущество възлиза в размер на 37 800 лева (стойността имота съобразно заключението по тройната експертиза 75 600 : 2).

Що се отнася до втори етаж от къщата, събраните по делото доказателства – гласни и писмени, налагат извода, че довършителните дейности по полагане на подови настилки, боядисване, монтиране на ел.уреди, поставяне на санитарна керамика са извършени от ищцата. Така при съобразяване степента на довършеност на втори етаж към момента на дарението, стойността на този имот следва да бъде определена на 50 300 лева (с включена площ на терасата), като в наследствената маса следва да бъде прибавена 1/2 ид.ч. от същата, какъвто е бил обема притежавани права от дарителя М. Д., тоест сумата от 25 150 лева.

Към наследствената маса следва да бъде включена и 1/2 ид.ч. средствата, предоставени на ответника от родителите му и послужили за заплащане на отстъпеното право на строеж и подобренията и трайните насаждения, която при съобразяване чл. 1 от Закона за деноминацията на лева, възлиза в размер на 1.84 лева. В наследствената маса не следва да се

включва предоставената част от сумата на свидетелката Стефанова, която е ползвана от ответника за покриване на разноските му, свързани с ползването на отпуск по време на отбиване на военната му служба, доколкото нормата на чл. 31 ЗН изключва обичайните дарения, каквото несъмнено съставлява даденото от родителите на низходящия за покриване на режимни разноски.

Не се установи на следващо място, родителите да са дарявали твърдяните от ищцата суми за закупуване на леки автомобил. В тази връзка съдът на кредитира показанията на водените от М. Д. свидетели, които в тази им част не почиват на преки впечатления. Липса на несъмнени доказателства за получаване на тези суми от ответника, води до извода за липса на дарение по аргумент от чл. 226, ал. 1 ЗЗД.

С оглед горното, определената по реда на чл. 31 ЗН стойност на наследствената маса възлиза в размер на 62 951.84 лева. Размерът на разполагаемата част на наследството на М. Д., по аргумент от чл. 29, ал. 3 ЗН е $\frac{1}{4}$ от 62 951.84 лева, или 15 737.96 лева. В размер на $\frac{1}{4}$ е и запазената част на ищцата, или сумата от 15 737.96 лева. Същата е получила имущество на стойност 25 150 лева, което налага извода, че запазената ѝ част от наследството на М. Д. не е накърнена.

Дори обаче горният извод за начина на формиране на наследствената маса по чл. 31 ЗН да не бъде споделен и се приеме, че стойността на масата следва да се определи от подареното имущество на ищцата в размер на 21 550 ($\frac{1}{2}$ от 43 100 лева – стойността на втория етаж без терасата и без довършителните работи) и към нея се прибави стойността на подареното недвижимо имущество от 37 800 лева и парични средства от 15 800 лева (7000 лева + 3 800 лева + 5 000 лева), то крайният извод на съда за неоснователност на си ска не би се променил. Така формираната наследствена маса възлиза в размер на 75 150 лева, като запазената част от наследството на М. Д. за ищцата възлиза на 18 787.50 лева, която отново е по-ниска от полученото от нея имущество въз основа на дарението, оформено в нотариален акт № 10/2013г. – 21 550 лева.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, в полза на ответника следва да се присъдят сторените разноски за заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 750 лева и депозит за вещо лице в размер на 152 лева. Или в тежест на ищцата следва да бъде възложена сумата от 902 лева.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от М. М. Д., ЕГН *****, от с. Е., ул. „****“ № 20 срещу М. М. Д., ЕГН *****, от с. Е., ул. „****“ № 20, иск с правно основание чл. 30, ал. 1 ЗН, за възстановяване на запазената ѝ част от наследството на М. Д. Д., поч. на *****, чрез намаляване на извършеното с договор от 09.09.2011г., обективиран в нотариален акт № 131, том III, рег. № 7742, дело № 480/2011г., на нотариус Жана Колева – помощник нотариус по заместване на Александър Гарнеч, с район на действие района на

ВРС, вписана в Нотариалната камара под № 194, дарение на притежаваните от наследодателя М. Д. Д. в полза на М. М. Д. 1/2 идеални части от жилище-апартамент с идентификатор 27125.501.50.1.1, находящ се в с. Е., ул. „****“, с площ от 70.77 кв.м. по документ за собственост, състоящ се от входно антре, кухненски бокс, столова, дневна и тераса, а фактически от четири стаи, сервизно помещение, кухня и тераса, при съседни самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж – няма, под обекта – имот с идентификатор 27125.501.50.1.3, над обекта - имот с идентификатор 27125.501.50.1.2.

ОСЪЖДА М. М. Д., ЕГН *****, от с. Е., ул. „****“ № 20, да заплати на М. М. Д., ЕГН *****, от с. Е., ул. „****“ № 20, сумата 902.00 лева (деветстотин и два лева), представляваща сторените пред РС-Варна разноси, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Варненски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Варна: _____